ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

ПРОЕКТ ПРОГРАМИ КОМПЛЕКСНОГО ОЗЕЛЕНЕННЯ М.ЗАПОРІЖЖЯ НА 2019-2029 РОКИ «ЗЕЛЕНЕ МІСТО»

ЗАПОРІЖЖЯ-2019

ЗМІСТ ЗВІТУ

Обсяг досліджень та методологія СЕО.....3

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....5

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....6

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....16

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....17

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....18

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.....18

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....23

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).....23

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....24

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).....24

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.....24

12 Перелік виконавців звіту про стратегічну екологічну оцінку..... 27

ОБСЯГ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

З 12 жовтня 2018 року в Україні введено в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», який визначає необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це інструмент стратегічного планування, направлений на включення екологічних пріоритетів в програми, плани, політики.

Наприкінці 2018 року розпорядженням міського голови Буряка В.В. було створено робочу групу з підготовки Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто».

Структурними підрозділами виконавчого комітету міської ради з урахуванням пропозицій членів робочої групи було розроблено проект Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто» (далі – Програма озеленення).

Програмою озеленення передбачені заходи спрямовані на утримання у здоровому та впорядкованому стані зелених насаджень; розробку планів реконструкції і збільшення зелених насаджень; забезпечення збалансованого розвитку міської зеленої зони.

Листом від 13.11.2018 № 13/11-1/2018 Об'єднання громадських і політичних сил Запоріжжя, науковців та представників ЗМІ «ЕКО КОАЛІЦІЯ ЗАПОРІЖЖЯ» запропонувала виконавчому комітету Запорізької міської ради під час розробки Програми озеленення організувати проведення її стратегічної екологічної оцінки (Додаток 1).

Таким чином, враховуючи пропозиції громадськості, здійснюється стратегічна екологічна оцінка проекту Програми озеленення.

ОБСЯГ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

Перше завдання було визначити обсяг (скоупінг) стратегічної екологічної оцінки, коло органів влади, які братимуть участь у консультаціях, та зацікавлених сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій і участі у СЕО.

Цілями СЕО Програми озеленення є:

- оцінити наслідки виконання заходів Програми озеленення для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- визначити виправдані альтернативи;
- розробити заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Програми озеленення.

Для цього в Звіті СЕО проведено:

- характеристику стану довкілля (базовий сценарій);
- здійснено огляд наслідків, які можуть мати місце у разі виконання документа державного планування;
- підготовлено рекомендації до впровадження документа державного планування.

4 квітня 2019 року на сайті Запорізької міської ради (https://zp.gov.ua) опубліковано заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто». До 22 квітня 2019 року приймались зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу СЕО. Проте зауваження та пропозиції до обсягу досліджень не надходили.

В рамках процедури СЕО управлінням з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради було направлено заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто» до Департаменту охорони здоров'я Запорізької обласної державної адміністрації та Департаменту екології та природних ресурсів Запорізької обласної державної адміністрації.

Департамент охорони здоров'я Запорізької облдержадміністрації зауважень чи пропозицій до обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми озеленення не має (лист від 04.04.2019 №1738/01-03) (Додаток 2).

Департаментом екології та природних ресурсів Запорізької облдержадміністрації листом від 15.04.2019 №163/02.1-17/04.3 (Додаток 3) надані пропозиції.

При здійсненні СЕО застосовувались два підходи:

- стратегічний аналіз: базується на аналізі стратегічних пріоритетів, цілей та завдань;
- та імпактний підхід: базується на методах оцінки впливів та ризиків та прогнозуванні очікуваних наслідків.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Програма озеленення є документом державного планування, що підлягає затвердженню Запорізькою міською радою.

Проект Програми розроблено з метою проведення комплексу заходів по збереженню, реконструкції та збільшенню зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм, утримання у здоровому та впорядкованому стані зелених насаджень та створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини.

Заходи Програми мають стати основою для планування та фінансування реалізації проектів нового будівництва, реконструкції і капітального ремонту зелених насаджень, а також проведення робіт щодо поточного ремонту і утримання зелених насаджень.

Програма направлена на утримання у здоровому та впорядкованому стані зелених насаджень; розробку планів реконструкції і збільшення зелених насаджень; забезпечення збалансованого розвитку міської зеленої зони.

Програма визначатиме концепцію збереження, реконструкції та збільшення зелених зон міста, що базується на положеннях:

Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

Закону України «Про благоустрій населених пунктів»;

Методичних рекомендацій з розроблення місцевих програм розвитку та збереження зелених насаджень, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 23.12.2010 №466;

Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства від 10.04.2006 №105, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 липня 2006 р. за №880/12754.

Проект Програми розроблено з урахуванням положень містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя», затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 27.09.2017 №31 «Про затвердження містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя» та внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 15.09.2004 №4», а також Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 20.12.2017 №57.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ

Для підготовки зазначеного розділу використовувались дані Головного управління статистики у Запорізькій області, Міжрегіонального офісу захисних масивів дніпровських водосховищ, Запорізького обласного центру з гідрометеорології, Державної установи «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України», департаменту охорони здоров'я Запорізької міської ради.

2.1. Викиди в атмосферу і забруднення атмосферного повітря

За даними Головного управління статистики у Запорізькій області у 2018 році звітували за формою 2ТП-повітря 205 підприємств, як такі, що здійснювали викиди забруднюючих речовин (без вуглецю діоксиду) в атмосферне повітря від стаціонарних джерел.

Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (без урахування вуглецю діоксиду) за даними Головного управління статистики у Запорізькій області за 2018 рік склали 71,3 тис. тонн, що становить 102,0% до обсягів викидів за 2017 рік.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря міста, тис. т/рік

Викиди	Роки				
	2014	2015	2016	2017	2018
Усього, у тому числі:	124,7	114,7	-	-	-
від стаціонарних джерел	86,7	83,3	70,2	69,9	71,3
від автотранспорту	38,0	31,4	-*	-*	-*

* - з 2016 року органи статистики не розраховують викиди забруднюючих речовин та парникових газів у повітря від транспортних засобів.

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста проводяться Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та Державною установою «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України».

За даними досліджень ДУ «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України» у зоні житлової забудови під факелом викидів промислових підприємств у 2018 році виконано 1191 дослідження стану атмосферного повітря. Перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин виявлено у 211 випадках, що складає 17,7% від загальної кількості проб. Перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих

речовин у 2018 році були зафіксовані по пилу, фенолу, азоту діоксиду, сірковуглецю та сірководню.

Найбільше забруднення атмосфери у 2018 році визначалося у Вознесенівському та Заводському районах міста. Нижче середньобагаторічного показника реєструвалося забруднення атмосфери в Дніпровському, Шевченківському та Олександрівському районах. У Хортицькому та Комунарському районах перевищення не реєструвалися.

За даними спостережень за якістю атмосферного повітря, які проводяться Запорізьким обласним центром з гідрометеорології на 5-ти стаціонарних постах у 2018 році середньомісячні концентрації по місту перевищували ГДК в 1,8 раз по двоокису азоту, в 1,99 раз по фенолу і в 1,47 раз по формальдегіду.

Середньомісячні концентрації пилу, оксиду вуглецю, оксиду азоту, двоокису сірки, хлористого водню, фтористого водню не перевищували ГДК.

У 2018 році, у порівнянні з 2017 роком, забруднення повітря двоокисом азоту, оксидом азоту та фенолом дещо зменшилося, а по іншим забруднюючим речовинам залишилося на тому ж рівні.

2.2. Водні ресурси

Місто Запоріжжя розташовано на р. Дніпро. Від міста до гирла 331 км, довжина річки у межах міста складає 24,2 км. Русло р. Дніпро в районі міста зарегульовано Дніпровським і Каховським водосховищами. Гідрографічна мережа Запоріжжя складається, окрім р. Дніпро, з малих річок: Мокра Московка, Суха Московка, Верхня, Середня та Нижня Хортиця, великої кількості струмків і балок. Довжина малих річок у межах міста складає 26 км, струмків – 11,5 км, балок із водотоками – 22,3 км. Річка Дніпро є джерелом водопостачання промислових об'єктів міста, джерелом енергії, а також повністю задовольняє господарсько-питні потреби міста, є транспортною артерією та цінним рекреаційним ресурсом.

Протягом останніх років забір води по місту складає 197 – 218 млн. $м^3$/рік. Загальний скид поверхневий вод за останні 5 років зменшився зі 134,5 млн. $м^3$/рік до 120,6 млн. $м^3$/рік.

За даними ДУ «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України» у 2018 році було відібрано 217 (в 2016 році – 244) проби води з р. Дніпро для проведення досліджень по санітарно-хімічним показникам, з них 137 проб не відповідали гігієнічним нормам (63,0%).

Для проведення досліджень по санітарно-мікробіологічним показникам у 2018 році було відібрано 223 проби води з р. Дніпро, відхилення зареєстровані в 37 пробах, що складає 16,5%, у 2017 році 18,6%.

Забір і використання свіжої води по м. Запоріжжя, млн. $м^3$/рік

	2014	2015	2016	2017	2018
Забір води	218,0	202,9	197,6	190,2	196,7
Використання свіжої води	207,1	164,3	160,3	157,0	160,7

Скид зворотних вод по м. Запоріжжя, млн. м^3/рік

	2014	2015	2016	2017	2018
Усього	134,5	130,0	121,5	119,9	120,6
Нормативно очищені	47,80	45,83	43,28	43,87	44,07
Забруднені без очистки	0,034	0,083	0,028	0,016	0,009
Недостатньо очищені	64,04	60,12	55,04	52,41	54,59
Нормативно чисті без очистки	22,61	24,00	23,12	23,65	21,80

Скид забруднюючих речовин у водні об'єкти м. Запоріжжя, тис. т/рік

2014	2015	2016	2017	2018
32,13	28,006	23,551	22,496	24,032

Основними водокористувачами в м. Запоріжжя є ПАТ «Запоріжсталь» та КП «Водоканал». Обсяги використання води та скидів цих підприємств складають більше 95 % від загальних показників по місту. Так, у 2018 році ПАТ «Запоріжсталь» було забрано 97,27 млн. м^3 води, скинуто 62,87 млн. м^3 зворотних вод, КП «Водоканал» було забрано 94,13 млн. м^3 води, скинуто – 53,26 млн. м^3 зворотних вод.

2.3. Стан фауни, флори, біорізноманіття

В цілому видовий склад рослин м. Запоріжжя формується за рахунок природних видів вищих судинних рослин, які зберегли своє існування на урбанізованих територіях та завезених видів.

Дерева представлені в основному кленами, дубами, в'язами, каштанами, горобинами, тополями, акаціями, липою, гледичією та іншими.

На не окультурених ділянках часто зустрічаються: спориш, суріпка, кульбаба, жовтеці, грицики тощо. У флорі представлені лікарські рослини - кропива, пижма, деревій, звіробій, чистотіл та карантинні види.

Серед вищої водної рослинності у водоймах різного типу домінує очерет.

Фауна безхребетних тварин міста формується за рахунок фауни природних степових та лісових біогеоценозів і в них зустрічаються види, які пристосовані до урбанізованих територій і їх налічується понад 4 тисячі видів. Так, на озеленених ділянках м. Запоріжжя часто зустрічаються клопи, коники, бабки, цвіркуни, жуки, метелики, бджоли, джмелі, тощо.

В фауні м. Запоріжжя реєструється 6 видів земноводних і 9 видів плазунів, найчастіше можна зустріти: ропух, жаб, ящірок, черепах, вужів.

Фауна птахів включає види осідлих та перельотних. Найчастіше можна побачити горобців, граків, шпаків, ластівок, солов'їв, чорних дроздів, коноплянок, лебедів-шипунів, крякав, сизих голубів, сірих мухоловок тощо. Фауна хребетних представлена 34 видами. В місті, звичайно, переважають домашні собаки та коти.

Відповідно до внесення змін до генерального плану м. Запоріжжя (коригування) площа зелених насаджень загального користування складає 617 га (1,9 % від загальної площі міста). Нормативне забезпечення в зелених

насадженнях, з урахуванням зелених насаджень житлових районів, приймається відповідно до ДБН 360-92** з розрахунку 21,85 м^2 на 1 люд. Потреба у зелених насадженнях загального користування на етап 15-20 років становитиме 1670,0 га, необхідне додаткове розміщення 1053,0 га насаджень.

Відповідно до внесення змін до генерального плану м. Запоріжжя (коригування), у місті налічується 22 парка із загальною площею близько 296,3 га, а також 75 скверів, із загальною площею близько 196,0 га. Загалом, площа всіх зелених насаджень складає 617 га (без о.Хортиця).

Серед основних містобудівних причин, які негативно впливають на стан озеленення територій, слід зазначити такі:

- черезсмужжя розташування промислових комунально-складських і сельбищних районів, природоохоронних і рекреаційних територій, яке історично склалося;
- неупорядковане розростання підприємств в попередній період розвитку промислового комплексу;
- наявність потужної транспортної мережі та швидке зростання кількості автомобільного індивідуального транспорту;
- зменшення ділянок зелених насаджень.

Відповідно до внесення змін до генерального плану м. Запоріжжя (коригування) передбачено розвиток ландшафтно-рекреаційної зони.

Одночасно із зеленими насадженнями загального користування передбачаються зелені насадження спеціального призначення, що формуються в межах :

санітарно – захисних зон від промпідприємств (під час поступового проектування санітарно-захисних зон необхідно передбачити їх нормативне озеленення);

прибережних захисних смуг вздовж річок і водойм (при виконанні проектів очищення річок необхідно передбачувати їх нормативне озеленення);

зелених насаджень вздовж вулиць (при проектуванні намічених генеральним планом магістралей безперервного і регульованого руху шириною в червоних лініях 45-60 м, необхідно передбачати їх озеленення або, як мінімум, дворядну посадку дерев з обох сторін від проїжджої частини).

В умовах інтенсивного господарського впливу на природні ландшафти, природоохоронні території є своєрідними природними оазами, які характеризуються великою різноманітністю. Важливу роль в збереженні біорізноманіття міста відіграє р. Дніпро з його затоками, притоками, островами.

Під впливом зростаючого тиску міста на осередки живих організмів відбувається деградація як окремих видів, так і цілих біогеоценозів. В парках міста гніздяться ряд диких видів птахів. Різновидність видового складу та значна кількість комахоїдних птахів є основним чинником у боротьбі зі шкідниками зелених насаджень.

2.4. Ґрунти

Ґрунт є невід'ємною складовою довкілля, але його функції значно різняться від функціонального призначення земель. Нажаль, задекларовані у Земельному кодексі України нормативи міського стану ґрунтів опрацьовані лише для земель сільськогосподарського призначення.

До найпоширеніших ризиків деградації ґрунтів у міському середовищі, окрім механічного зняття верхнього родючого шару або його екранування, слід віднести процеси техногенного і селітебного забруднення, засмічення, засолення, переущільнення та біологічної деградації, спричинені як вище переліченими явищами, так і накопиченням шкідливої та патогенної мікрофлори. Забруднений ґрунтовий покрив поступово перетворюється на джерело надходження токсикантів до суміжних середовищ і природних вод, рослин, повітря.

На природне відтворення ґрунтів значною мірою впливає «запечатування» ґрунтів, тобто скорочення відкритих ділянок ґрунтового покрову, особливо в центральних районах міста.

Одним з вагомих джерел аеротехногенного забруднення ґрунтів є автотранспорт. Його вклад в емісію забруднювачів в м. Запоріжжі складає від 40 до 60 відсотків. Внаслідок збільшення кількості автотранспорту і розвитку мережі автостоянок та АЗС, в міських ґрунтах зріс вміст нафтопродуктів і бенз(а)пірена.

Найбільшу небезпеку для навколишнього природного середовища становить забруднення ґрунтів важкими металами, засолення, ущільнення.

У структурі міста значні площі займають ґрунти з незадовільними властивостями (деградовані та інші малородючі ґрунти).

Розбудова схилових земель негативно позначилась на стійкості агроландшафтів і зумовила значне техногенне навантаження на екосферу.

З метою моніторингу за забрудненням ґрунту міста відокремленим підрозділом «Запорізький міський відділ Державної установи «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України», визначено 40 точок - на межі санітарно-захисної зони промислових підприємств, транспортних магістралей, парках, скверах, території житлової забудови, в тому числі і піску на громадських пляжах. Лабораторні дослідження проводилися на санітарно-хімічні (солі важких металів) показники.

Державною службою України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва було прийняте рішення № 33 від 15.07.2014 «Про необхідність усунення Міністерством охорони здоров'я України порушень принципів державної регуляторної політики згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» щодо визнання такою, що втратила чинність, постанови Головного державного санітарного лікаря України від 01.07.1999 № 29 «Державні санітарні правила та норми 2. Комунальна гігієна. 2.7. Грунт, очистка населених місць, побутові та промислові відходи та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення», ДСанПіН 2.2.7.029-99», оскільки її норми не відповідають вимогам діючого законодавства та принципам державної регуляторної політики. Дія цих нормативних документів призупинена з 16.09.2014 року.

Таким чином, не можливо оцінити якість ґрунту за результатами лабораторних досліджень.

Разом з тим, з 2014 по 2018 рік, включно, досліджено 705 проб ґрунту: 2014 - 149, 2015 - 155, 2016 - 135, 2017 - 159, 2018 - 107.

Оцінка результатів лабораторних досліджень проводилася тільки у 2014 році, зареєстровано 2 відхилення, що склало 1,4 %.

2.5. Кліматичні фактори

Місто Запоріжжя, розташовано в північній частині Запорізької області, в степовій зоні на півдні України. Клімат району – степовий атлантико–континентальний. Характер атмосферної циркуляції визначається частою зміною циклонів та антициклонів. Циклони приходять протягом року із заходу, північного та південного заходу та з півдня. Вони приносять з собою морські повітряні маси з Атлантики і Арктики. Вторгнення континентальних повітряних мас із Азії (антициклони) обумовлює взимку різкі похолодання, а влітку – засуху.

Зима починається наприкінці листопада – на початку грудня. Вона помірно-холодна, малосніжна, переважає нестійка погода з чисельними відлигами, після яких відбуваються різкі похолодання. Весна зазвичай наступає в першій декаді березня. Характерною особливістю весни є інтенсивне наростання тепла, завдяки цьому весняні процеси розвиваються швидко і весна зазвичай буває короткою. Літо переважно спекотне та сухе. В окремі періоди переміщення холодніших повітряних мас супроводжується активною грозовою діяльністю, виникають небезпечні метеорологічні явища: сильні зливи, шквали, град. Осінь зазвичай наступає у третій декаді вересня. Для осені характерне повернення тепла на загальному фоні зниження температури та початок заморозків.

Середньорічна температура повітря +9,4°. Середня температура повітря найтеплішого місяця (липня) +22,0°, а найбільш холодного (січня) – 4,2° морозу. Абсолютний максимум температури повітря був зареєстрований 11 серпня 2010 року коли повітря прогрілося до +40,0°. Абсолютний мінімум – 31,8° морозу зареєстрований 10 січня 1940 року.

Тривалість безморозного періоду в середньому 200 днів. Перші морози бувають у другій половині жовтня. Закінчуються морози наприкінці квітня.

Середньорічна швидкість вітру 3 м/с. Переважають вітри північного напрямку. Максимальна швидкість вітру в 1969 році досягала 40 м/с.

Річна кількість опадів в середньому 510мм. Випадіння опадів взагалі відрізняється нерівномірністю і значними коливаннями їх кількості, що приводить до нерівномірного зволоження в різні роки. Протягом року опади теж випадають нерівномірно, за рахунок сильних злив більше їх у теплий період року. Середньорічна відносна вологість повітря становить 73%.

2.6. Поводження з відходами

На сьогодні у місті відходи розміщуються на наступних полігонах: полігон твердих побутових відходів № 1 (далі – ТПВ №1) (площа – 47,0707 га), накопичувач-випарювач ПАТ «Мотор Січ» (1,55 га), полігон ПАТ «Запорізький автомобілебудівний завод» (2,5 га), полігон промислових відходів у б. Середня (загальна площа – 221 га). На території б. Середня розташовані ділянки наступних підприємств - користувачів: ПАТ «Запоріжсталь» (3 ділянки загальною площею 112,8 га), ПрАТ «Запоріжкокс» (45,8 га), ПрАТ «Дніпроспецсталь» (2 ділянки загальною площею 40,69 га), АТ «Запорізький завод феросплавів» (15,5 га), ТОВ «Технопромекспорт» (6,0 га). Також, на території міста знаходиться відстійник-шламонакопичувач

б. Капустянка (площа – 148,46 га), який входить до комплексу позамайданчикового шламовидалення ПАТ «Запоріжсталь».

Однією з основних особливостей індустріального комплексу м. Запоріжжя є масштабність ресурсовикористання і енергетично-сировинної спеціалізації економіки регіону що сприяє значному утворенню і накопиченню відходів виробництва і споживання. І хоч певна частина відходів у процесі виробництва переробляється і використовується в якості вторинних ресурсів, переважна їх кількість нагромаджується на полігонах та у шламонакопичувачах.

У результаті виконання промисловими підприємствами природоохоронних заходів на полігонах промислових відходів звільнилась частина території від відходів, зменшилась кількість відходів за рахунок їх утилізації або повернення у виробничий процес.

Однак, кількість відходів виробництва, що розміщуються на полігонах, залишається значною. З метою вирішення цієї проблеми на підприємствах продовжується впровадження заходів по зменшенню кількості утворення і розміщення та збільшенню кількості повторного використання відходів.

Власниками полігонів щоквартально проводяться дослідження поверхневих, ґрунтових підземних вод та ґрунтів.

Промисловими підприємствами міста природоохоронні заходи здійснювались за рахунок власних коштів.

Для удосконалення роботи у сфері поводження з ТПВ в місті шляхом об'єднання Запорізького комунального автотранспортного підприємства 082801 «Комунсантрансекологія» та німецької фірми «REMONDIS» у 2008 році було створено спільне українсько-німецьке підприємство «Ремондіс Запоріжжя» (нині правонаступник – ТОВ «ВЕЛЬТУМ-Запоріжжя»).

З метою приведення міста до належного санітарного стану підприємством було придбано та встановлено на території міста контейнери для роздільного збирання ТПВ та для остаточних відходів. Також, у серпні 2009 року на полігоні ТПВ № 1 була введена в експлуатацію лінія по сортуванню ТПВ, для сортування вторинної сировини з контейнерів під ресурсоцінні матеріали. Потужність лінії складає 100 тис. тонн на рік.

На теперішній час вивіз та розміщення твердих побутових відходів здійснюється на єдиному діючому полігоні ТПВ № 1, який розташовано поблизу селища Леваневського. Полігон ТПВ № 1 експлуатується з 1952 року.

Станом на 01.01.2019 на полігоні ТПВ № 1 накопичено близько 16 276,7 тис. тонн відходів. За даними ТОВ «ВЕЛЬТУМ-Запоріжжя» на полігоні ТПВ № 1 за 2018 рік було розміщено близько 230,08 тис. тонн відходів.

Проблемою є відсутність потужностей для безпечного розміщення ТПВ у правобережній частині міста. Полігон ТПВ № 2, який обслуговував правобережну частину міста, був закритий у лютому 2007 року, оскільки вичерпав свої можливості.

Для будівництва полігону ТПВ № 3 на території Сонячної сільської ради Запорізького району Запорізької області відведено земельну ділянку площею 27 га та отримано Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою. Роботи по будівництву полігону ТПВ №3 тривають.

2.7 Здоров'я населення

Демографічні показники в м. Запоріжжя характеризуються постійним зменшенням. Чисельність населення за останні три роки скорочується. В 2015 році чисельність наявного населення складала 752991 особу, в 2017 - 745432 , в 2018 – 738728. В порівнянні з 2016 роком чисельність населення скоротилася на 14263 особи, або майже на 2,0 %.

Показники народжуваності також мають тенденцію до зниження: 2016 – 8,3 на 1000 жителів, 2017 – 7,6, 2018 – 6,7. Скорочення показника за три роки становить 22,0 %.

Показники смертності навпаки зростають. Так, у 2016 смертність на 1000 наявного населення складала 13,6; у 2017 – 14,7; у 2018 – 14,9 (попередні дані). Спостерігається зріст на 9,6 %.

На протязі останніх трьох років природний приріст населення становить: 2016 (- 6,0); 2017 (- 7,2); 2018 (- 8,2). Зріст у від'ємному значенні складає 36,7%.

Малюкова смертність за період з 2016 по 2018 рік знизилася на 5,8 % (2016 – 5,90 ‰; 2017 – 5,80 ‰; 2018 – 5,56 ‰).

Загальна захворюваність населення (на 100 тис. населення)	Загальна захворюваність населення (в абс. цифрах)

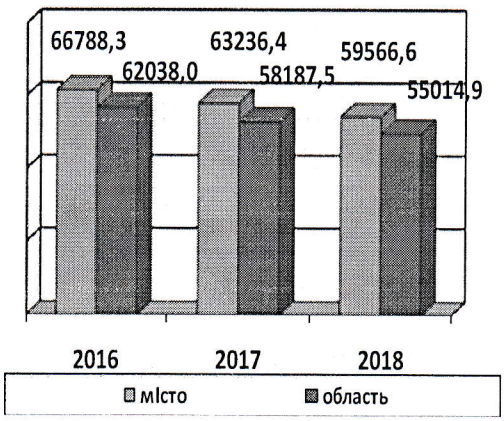

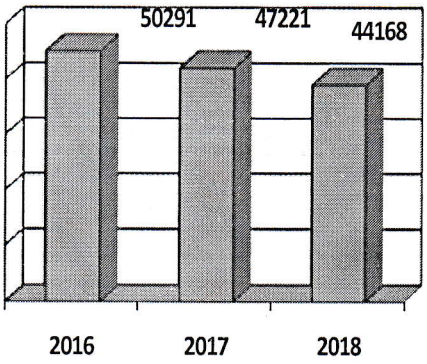

Показник загальної захворюваності по місту Запоріжжя за 2016-2018 роки має тенденцію до зниження (на 17,6%), але вищий показника по області (в середньому на 8,3%).

Захворюваність населення серцево-судинними захворюваннями (на 100 тис. населення)	Захворюваність населення серцево-судинними захворюваннями (в абс. цифрах)

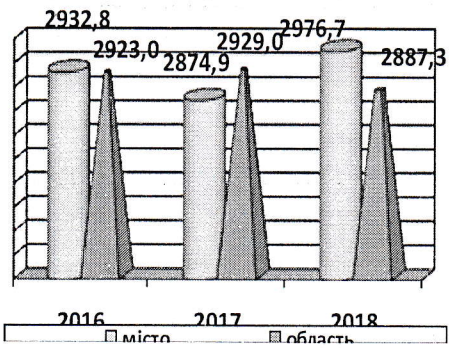

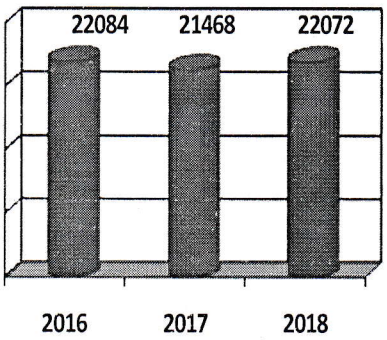

Показник захворюваності населення серцево-судинними захворюваннями коливається за останні 3 роки від 2874,9 в 2017 до 2976,79 на 100 тис. населення в 2018 році та має тенденцію до зростання (на 3,5%), та вищий за обласний на 2,8% (2018 рік).

Захворюваність населення онкологічними захворюваннями (на 100 тис. населення)	Захворюваність населення онкологічними захворюваннями (в абс. цифрах)

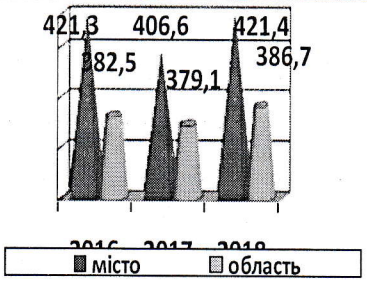

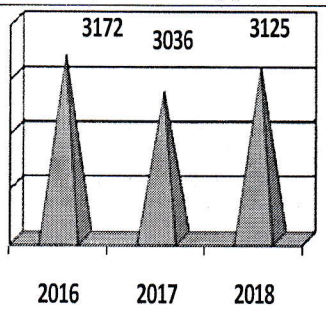

Показник захворюваності населення на злоякісні онкологічні хвороби має тенденцію до зросту (на 3,6%) та перевищує обласний показник в середньому на 10,0%.

Захворюваність населення на туберкульоз (на 100 тис. населення)	Захворюваність населення на туберкульоз (в абс. цифрах)

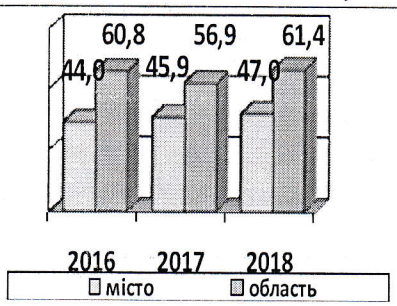

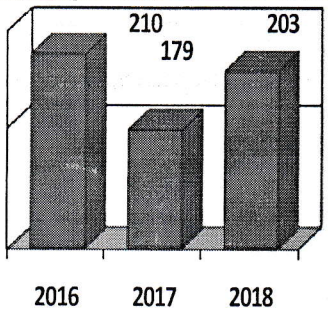

Показник захворюваності населення на туберкульоз по місту Запоріжжя за 2016 -2018 роки має тенденцію до зростання (на 6,8%) та нижче за обласний на 30,6% (2018 рік).

2.8 Прогнозні зміни у разі якщо документ державного планування не буде прийнятий

Сучасний стан навколишнього природного середовища міста охарактеризований на підставі аналізу стану компонентів довкілля – атмосферного повітря, водних ресурсів, зелених насаджень, ґрунтів, а також поводження з відходами. Оцінка тенденцій передбачала порівняння основних екологічних параметрів за останні роки.

Також надана характеристика кліматичних умов міста та стану здоров'я населення.

На теперішній час значна кількість існуючих зелених насаджень потребує заміни або проведення комплексу доглядних робіт. Відсутність системного або комплексного підходу до озеленення є основним чинником, який впливає на стан зелених насаджень.

Більшість парків і скверів міста потребують визначення меж та встановлення їх в натурі.

Відсутність інвентаризації зелених насаджень не дає змоги отримання достовірних даних щодо якісних характеристик зелених насаджень на території міста.

Маючи затверджені межі парків і скверів, можна чітко, згідно із законодавством, регулювати розміщення в них об'єктів рекреації, не зменшуючи площі зелених насаджень. Це також дозволить провести інвентаризацію зелених насаджень, визначити їх стан і в подальшому розробити заходи по їх відновленню, планувати заходи щодо розвитку та реконструкції парків та скверів з урахуванням балансу територій.

Місто Запоріжжя – один з найбільших промислових центрів країни. В атмосферу урбанізованої території надходять забруднюючі речовини.

В останні роки різко зросла кількість автомобільного транспорту, який є одним з джерел постійного надходження в атмосферу газоподібних, аерозольних і твердих частинок, а також створює стабільно високий рівень шуму.

Характерна особливість кліматичних умов міста – дефіцит вологи, як атмосферної, так і ґрунтової, несприятливі атмосферні явища (пилові бурі, інверсії). Територія міста відноситься до регіонів з підвищеним природним потенціалом забруднення повітря та несприятливими умовами розсіювання викидів в атмосферу.

Тому, одним з основних завдань є збільшення деревно-чагарникових порід, що володіють здатністю екологічного доочищення полютантів, антибактеріальними властивостями, а також здатністю зменшення сили звукових хвиль, регулювання вітро-пилових та вітро-газових потоків, формування найбільш комфортних умов праці, побуту та відпочинку населення.

Озеленення є також найефективнішим засобом захисту ґрунту від ерозії та надмірного нагрівання сонячним промінням. Великі дерева з потужною кореневою системою і трав'яна рослинність, корені яких утворюють складне сплетіння, ніби захоплюють ґрунт у міцну сітку, закріплюючи його, сприяючи затриманню вологи, поліпшуючи аерацію, захищаючи від виносу поживних речовин і як наслідок, від водної та вітрової ерозії.

Гідрографічна мережа міста Запоріжжя складається з р.Дніпро та малих річок – Мокра Московка, Суха Московка, Верхня, Середня та Нижня Хортиця, Кабиця, великої кількості струмків та балок.

Береги річок і водойм піддаються руйнівній дії природних процесів (дощ, повені і т.ін.), що призводить до замулювання дна водних об'єктів внаслідок сповзання і обвалення ґрунту в воду.

Тому важливим завданням є озеленення берегової лінії рослинами (дерева і кущі) з потужною розгалуженою кореневою системою і стійкими до затоплення – найбільш екологічним і естетичним способом берегоукріплення.

Стан навколишнього середовища в місті помітно впливає на стан зелених насаджень.

Самостійна чи спільна дія численних негативних факторів: забруднення повітряного середовища пилом і газами, дефіцит атмосферної і ґрунтової

вологи, обмежений обсяг живлення рослин та винос без поповнення поживних речовин, недостатня аерація ґрунту внаслідок зниження його фізичних властивостей, погіршення умов діяльності ґрунтових мікроорганізмів, поширення збудників хвороб і ентомошкідників призводить до надзвичайно складних умов зростання зелених насаджень.

Всі перелічені вище проблеми озеленення міста потребують комплексу взаємоузгоджених заходів, а у випадку неприйняття Програми озеленення залишаться без вирішення.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).

Відповідно до Стратегії міста Запоріжжя до 2028 року пріоритетним для міста є збереження та реконструкція існуючих і створення нових територій зелених насаджень.

До теперішнього часу у м. Запоріжжя не розроблялися та не затверджувалися програми озеленення, які б передбачали комплекс заходів по збереженню, реконструкції та збільшенню зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм та створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини.

Реалізація Програми озеленення спрямовується на підтримання належного рівня забезпеченості населення якісними озелененими територіями загального користування, що, в свою чергу, призведе до покращення стану навколишнього природного середовища техногенно навантаженого міста, а також здоров'я населення.

Збереження, реконструкція та збільшення зелених зон це основні найважливіші елементи оптимізації міського середовища, які поліпшують кліматичні умови, беруть участь в очищенні повітря, несуть функціональне навантаження в ландшафтній організації міста.

Примноження та оновлення зелених насаджень у такому техногенно-навантаженому місті, як місто Запоріжжя є одним з пріоритетних напрямків діяльності міської влади. З цією метою, а також для покращення естетичного, санітарного стану прибудинкових територій і об'єктів масового перебування та відпочинку населення, санітарно-захисних зон підприємств в нашому місті, щороку висаджується більше 2 тис. дерев.

Наразі в м. Запоріжжя відсутня концепція збереження, реконструкції та збільшення зелених зон, запропонована Програма озеленення передбачає проведення комплексу заходів по збереженню, реконструкції та збільшенню зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм, утримання їх у здоровому та впорядкованому стані та створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, що, в свою чергу, буде мати тільки позитивний впив на здоров'я мешканців міста.

Оскільки заходи Програми озеленення спрямовані на впровадження комплексу заходів по збереженню, реконструкції та збільшенню зелених насаджень міста, утримання їх у здоровому та впорядкованому стані та

створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, від їх виконання можна очікувати лише позитивні результати на всій території міста.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).

Програма озеленення спрямована на впровадження комплексу заходів по збереженню, реконструкції та збільшенню зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм, утримання їх у здоровому та впорядкованому стані, тому результатом їх виконання можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, у т.ч. на територіях з природоохоронним статусом.

В умовах інтенсивного господарського навантаження на складові довкілля зелені насадження є своєрідними природними оазами, які характеризуються великою різноманітністю. Озеленення є найефективнішим засобом захисту ґрунту від ерозії та надмірного нагрівання сонячним промінням. Деревна, чагарникова і трав'яна рослинність створює позитивний мікроклімат. В парках міста гніздяться ряд диких видів птахів.

Зелені насадження здатні до очищення повітря від полютантів, мають антибактеріальні властивості, а також здатні зменшувати рівень шуму в житловій забудові. Ефективність зниження шуму зеленими смугами залежить від їхньої ширини та складає від 10 %.

Всі ці чинники формують більш комфортні умови праці, побуту та відпочинку населення, що в свою чергу позитивно відзначається на здоров'ї людини.

Сильні/слабкі сторони Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Програма озеленення розроблена з урахуванням положень містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя», затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 27.09.2017 №31 «Про затвердження містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя» та внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя,	В зв'язку з відсутністю у Програмі озеленення конкретних показників фінансового забезпечення, визначення потреб та потужностей для реалізації її заходів лягає на відповідальних виконавців

затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 15.09.2004 №4», а також Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 20.12.2017 №57	
Можливості	**Загрози**
Лише прийняття Програми озеленення, якою передбачені відповідні заходи, дасть можливість комплексно вирішити питання збереження, реконструкції та збільшення зелених насаджень міста	Обмеженість об'ємів фінансування заходів

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Заходи, передбачені Програмою озеленення, направлені на збереження, реконструкцію та збільшення зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм, утримання їх у здоровому та впорядкованому стані, що у кінцевому підсумку призводить, зокрема, до покращення стану довкілля та здоров'я населення.

Конкретні зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми озеленення, відсутні.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.

Відповідно до внесених змін до Генерального плану розрахунок нормативної забезпеченості зеленими насадженнями загального користування виконаний у відповідності до ДБН 360 – 92** п.5.4. Площа озеленених територій, з урахуванням зелених насаджень житлових районів, приймається з розрахунку 21,85 м^2 на 1 людину. Потреба у зелених насадженнях загального користування на етап 15-20 років становитиме 1670,0 га, необхідне додаткове розміщення 1053,0 га насаджень.

Оскільки Програма озеленення спрямована на впровадження комплексу заходів по збереженню, реконструкції та збільшенню зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм, утримання їх у здоровому та впорядкованому стані, одним із результатів їх виконання має стати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини.

Ймовірний екологічний вплив на складові довкілля

Оцінка ймовірного впливу
проекту Програми озеленення на довкілля відповідно до контрольного переліку

№	Чи може реалізація документу державного планування спричинити:	Негативний вплив			Пом`якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
	Повітря				
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			+	
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4.	Появу джерел неприємних запахів?			+	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	+
	Водні ресурси				
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	

11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	+
14.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19.	Збільшення кількості відходів I- III класу небезпеки?			+	
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	+
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	

26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або плановані практиці використання земель?			+	
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями ДДП та цілями місцевих громад?			+	+
Біорізноманіття та рекреаційні зони					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	+
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	+
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	+
Населення та інфраструктура					
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	

38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	+
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	
46.	Суттєве вилучення будь-якого невідновлюваного ресурсу?			+	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	+
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	+
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів» зелені насадження уздовж вулиць і доріг, в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях; є елементами (частинами) об'єктів благоустрою.

Організацію благоустрою населених пунктів забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом.

Благоустрій населених пунктів передбачає, зокрема, розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів.

Заходи, які передбачені проектом Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто», направлені на реалізацію положень Закону України «Про благоустрій населених пунктів» та інших нормативно-правових актів у сфері благоустрою та не передбачають негативні наслідки на довкілля та здоров'я населення.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ).

Альтернатива 1:

«Нульовий сценарій» - тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку не затвердження зазначеного документа державного планування.

Альтернатива 2:

«Передбачення у проекті Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто» комплексу заходів без урахування заходів з утримання зелених насаджень у здоровому та впорядкованому стані, а також оновлення матеріально-технічної бази комунальних підприємств міста».

При обранні Альтернативи 1, ситуація залишиться без змін.

У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети - проведення комплексу заходів по збереженню, реконструкції та збільшенню зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм та створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини.

Обрання Альтернативи 2:

Передбачення у Програмі озеленення комплексу заходів без урахування заходів з утримання зелених насаджень у здоровому та впорядкованому стані, а також оновлення матеріально-технічної бази комунальних підприємств міста, унеможливило ефективно здійснювати інші заходи направлені на збереження, реконструкцію та збільшення зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.

Оскільки Програму озеленення розроблено з урахуванням вимог Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 20.12.2017 №57, та з метою досягнення цільових показників Стратегії, доцільно скористатись тими ж показниками, що встановлені для Стратегії у розділі «Впровадження та моніторинг реалізації Стратегії» (Додаток 8).

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

За приведеною оцінкою відсутня ймовірність транскордонних наслідків в результаті прийняття Програми озеленення.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.

Цей Звіт містить аналіз наслідків прийняття рішення Запорізької міської ради «Про затвердження Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто».

Програма озеленення визначає основні шляхи вирішення питань збереження та розвитку зелених зон міста конкретні організаційно-технічні заходи, відповідальних виконавців та строки їх здійснення.

Збереження, реконструкція та збільшення зелених зон це основні найважливіші елементи оптимізації міського середовища, які поліпшують кліматичні умови, беруть участь в очищенні повітря, несуть функціональне навантаження в ландшафтній організації міста.

Примноження та оновлення зелених насаджень у такому техногенно-навантаженому місті, як місто Запоріжжя є одним з пріоритетних напрямків діяльності міської влади. З цією метою, а також для покращення естетичного, санітарного стану прибудинкових територій і об'єктів масового перебування та

відпочинку населення, санітарно-захисних зон підприємств в нашому місті, щороку висаджується більше 2 тис. дерев.

Наразі в м. Запоріжжя відсутня концепція збереження, реконструкції та збільшення зелених зон, запропонована Програма озеленення передбачає проведення комплексу заходів по збереженню, реконструкції та збільшенню зелених насаджень міста відповідно до державних будівельних і санітарних норм, утримання їх у здоровому та впорядкованому стані та створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, що, в свою чергу, надасть тільки позитивний впив на здоров'я мешканців міста.

Відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів» зелені насадження уздовж вулиць і доріг, в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях; є елементами (частинами) об'єктів благоустрою.

Організацію благоустрою населених пунктів забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом.

Благоустрій населених пунктів передбачає, зокрема, розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів.

Заходи, які передбачені проектом Програми комплексного озеленення м.Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто», направлені на реалізацію положень Закону України «Про благоустрій населених пунктів» та інших нормативно-правових актів у сфері благоустрою та не передбачають негативні наслідки на довкілля та здоров'я населення.

Перелік виконавців звіту про стратегічну екологічну оцінку

завідувач кафедрою
садово-паркового
господарства та генетики
Запорізького національного університету,
д.б.н., професор,
науковий керівник — Лях Віктор Олексійович

завідувач кафедрою
загальної та прикладної екології і зоології
Запорізького національного університету,
д.б.н., професор — Рильський Олександр Федорович

доцент кафедри загальної
та прикладної екології і зоології
Запорізького національного університету,
к.б.н., відповідальний виконавець — Воронова Наталія Валентинівна

доцент кафедри загальної
та прикладної екології і зоології
Запорізького національного університету,
к.б.н., виконавець — Горбань Валерій Віталійович

доцент кафедри садово-паркового
господарства та генетики
Запорізького національного університету,
к.б.н., виконавець — Приступа Ірина Володимирівна

доцент кафедри садово-паркового
господарства та генетики,
Запорізького національного університету,
к.б.н., виконавець — Яковлєва-Носарь Світлана Олегівна

Підпис Ляха В.О.
засвідчую Рильського О.Ф.
Воронової Н.В.
Горбаня В.В.
Приступи І.В.
Яковлєвої-Носарь С.О.

НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІДДІЛ КАДРІВ Запорізька Україна